

AFER AL SISTEMA PENITENCIARI Pàgina 3

Els interns de la Comella denuncien unes condicions «degradants»

Diversos testimonis exposen una rutina marcada per la inactivitat: «És una tortura mental»

CREIXEMENT URBANÍSTIC Pàgina 15

Carles Ensenyat, sobre la inversió estrangera: «Hem comès errors i caldrà reparar-los»

ELECCIONS DEL SAAS Pàgina 8

L'USdA reconeix que l'herència de l'antic comitè d'empresa els ha perjudicat en els comicis

RECONeixEMENT AL COS NACIONAL Pàgines 12 i 13

COMÚ DE LA MASSANA/EDUARD COMELLAS

Més dones i joves per garantir el relleu al cos de circulació

COST ANUAL IMPORTANT Pàgina 10

Dia Internacional de la Celiaquia: una «lluita personal constant», també per a la butxaca

ARRESTOS POLICIAIS Pàgina 16

Detingut a la frontera un camioner per possessió de cocaïna i irregularitats en la càrrega del vehicle

PIRAGUISME Pàgina 20

Doria i Pellicer accedeixen a les semifinals de caiac de l'Europeu de piragüisme

ENTREVISTA Pàgines 12 i 13

Xavier Cañada

RAONADOR DEL CIUTADÀ

«El sistema penitenciari és molt sever i cal que sigui més humanitzador»

DI PO SIT

myandbank

3 % a 3 mesos

Contrata ja la teva cartera automatitzada des de 150 € i fes un dipòsit al 3 % TAE.

El dipòsit més alt del mercat!

3 %

Dipòsit al 3 % TAE a tres mesos. Des de 3.000 € fins a 100.000 €, subjecte a tenir una cartera automatitzada activada amb mínim 150 €. Contractació disponible fins al 15 de maig de 2025. Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agrícola Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158 F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008, i el núm. de registre a l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) EB 01/95. Per a més informació, contacta amb hola@myandbank.com o al 881 960.

Tema del dia

Afer al centre penitenciari

UNA SITUACIÓ CADA COP MÉS AGREUJADA

«És una tortura mental»

Fonts exposen una rutina marcada per la inactivitat, l'estrès psicològic i unes condicions «degradants»

ARXIU

Fonts exposen una rutina marcada per la inactivitat, l'estrès psicològic i unes condicions que consideren «degradants» per a l'ésser humà.

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

Les condicions de vida a la presó de la Comella tornen a situar-se al centre del debat. Fonts internes del centre penitenciari han exposat a EL PERIÒDIC un seguit de mancances estructurals i deficiències que afecten el dia a dia dels interns, especialment els detinguts en règim de preventiva. El Raonador del Ciutadà, Xavier Cañada, per la seva banda, confirma en una entrevista amb aquesta casa que el model penitenciari andorrà «és molt sever» i considera que «tot és millorable, però en aquest cas és molt millorable».

Els testimonis recollits apunten

a una rutina marcada per l'aïllament i la manca d'activitats efectives. «Ens despertem cada dia a les 06.30 hores amb els sorolls dels walkie-talkies i les portes. A les 08.00 hores sona una alarma forta i s'encén una llum agressiva», detallen, tot remarcant que «alguns interns han constatat una baixada de la vista durant la detenció». Pel que fa a l'alimentació, la mateixa font assegura que l'àpat es reparteix dins la cel·la: «Menjar insípid, sense sabor, només productes congelats i repetitius».

Per altra banda, els interns passen entre 19 i 20 hores tancats a la seva cel·la, una situació que ha estat confirmada pel propi Cañada: «Les persones estan moltes hores

“

ANÒNIM

«Alguns dormen en cel·les de 10 m² amb dues persones més i altres han de dormir a terra perquè no hi ha llits»

«[En trucades] Els guàrdies posen pressió quan el temps s'allarga i molts presos no poden pagar tantes targetes»

tancades a la cel·la, fan els àpats dins i hi ha molt poca possibilitat de fer activitats fora d'aquestes». En aquesta línia, les opcions d'oci també són limitades. Segons les mateixes fonts, «el pati té uns 300 m², tot de formigó i sense herba. La biblioteca fa 25 m² i no hi caben tots els interns. Hi ha tres ordinadors antics sense accés a internet». L'accés al gimnàs és d'una hora al dia, de dilluns a divendres, i les màquines són «dels anys 70». Quant a la higiene, les dutxes estan subjectes a franges horàries fixes: «De 08.00 a 09.00 hores, de 18.15 a 19.15 hores i de 22.00 a 23.00 hores. No hi ha intimitat».

Una altra de les queixes recollides fa referència a la compartició de cel·la. «Alguns interns dormen en cel·les de 10 m² amb dues persones més. Alguns han de dormir a terra perquè no hi ha llits suficients. És una violació dels drets humans». En aquesta línia, el Raonador del Ciutadà, en el seu informe de 2024, reconeix que «les cel·les estan pensades per a tres persones» i que «tantes hores tancats provoca un perjudici psicològic que no contribueix a la reinserció». També es denuncien restriccions en les comunicacions amb l'exterior. «Només podem telefonar tres vegades per setmana, 20 minuts cada vegada. Les trucades a l'estranger costen 1 euro el minut», relata la mateixa font. «Els guàrdies posen pressió quan el temps s'allarga i molts presos no poden pagar tantes targetes». ●

WWW.

llegeix la notícia
complet clicant aquí

EDITORIAL

Presó i dignitat: una revisió urgent i inajornable

EL PERIÒDIC D'ANDORRA no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors i tampoc s'identifica necessàriament amb els seus comentaris.

A efectes de publicitat contractada per persones pertanyents a diferents sectors o branques professionals, aquest mitjà no es fa responsable del contingut de la publicitat en relació al disposat en les normes estatutàries o deontològiques que regeixen la professió en concret, la qual qüestió únicament compet a la persona que contracta la publicitat.

Les condicions de vida a la presó de la Comella, novament en qüestió, exigeixen una resposta institucional clara i immediata. El testimoni directe dels interns i la constatació feta pel Raonador del Ciutadà revelen un sistema pe-

nitenciari que prioritza el control i el càstig per sobre del respecte als drets fonamentals i la funció rehabilitadora que hauria de caracteritzar qualsevol centre de reclusió en una societat democràtica. Cel·les massificades, alimen-

tació deficient, horaris restrictius, manca d'intimitat i un accés molt limitat a activitats formatives o de lleure són només alguns dels punts negres d'un model que el mateix Xavier Cañada defineix com a «molt sever» i «molt

millorable». Especialment alarmant és l'impacte psicològic d'aquest entorn: interns que prenen psicofàrmacs per suportar l'aïllament i la manca de perspectives. Si a això hi afegim indicis de discriminació per motius d'ori-

gen, la situació esdevé incompatible amb els estàndards europeus que el país ha subscrit. La Comella no pot continuar sent un espai de contenció. Cal que esdevingui, com marca la llei, un espai de dignitat i reinserció.

La Comissió de Venècia i l'amnistia

La Comissió Europea per la Democràcia pel Dret (Comissió de Venècia, en andanant CV) que pertany al Consell d'Europa, organisme internacional al qual està adherida Andorra, va adoptar en la 138a sessió plenària celebrada el 15-16 de març de 2024, una instrucció o informe sobre les exigències en matèria de l'estat de dret relatiu a les amnisties i en particular sobre una consulta particular del Parlament Espanyol sobre la llei d'amnistia per la normalització institucional, política i social de Catalunya. No entraré a comentar sobre aquesta llei parti-

cular, sinó, i a grans trets, els fonaments legals sobre l'amnistia en els ordenaments jurídics dels Estats en general que fa menció aquest informe, amb relació als requisits de l'estat de dret que deu complir aquesta institució.

Amb primer lloc, la CV fa una anàlisi comparativa de les disposicions constitucionals i legislatius vigents en matèria d'amnistia en 64 dels estats membres -no inclou Andorra- i conclou que tots els sistemes jurídics preveuen instruments de remissió de la pena, en particular de la pena penal, sigui general o individual, condicional o incondicional que, tradicionalment aquest poder de clemència -gràcia- es considerava una prerrogativa del sobirà i que les dues formes principals de mides de clemència -gràcia- en els estats membres del Consell d'Europa són "l'amnistia" i l'indult". I amb relació a l'amnistia diu que implica una exempció de l'aplicació de les disposicions penals vigents sobre la ba-

se de criteris substantius abstractes. Elimina (totalment o parcialment) la responsabilitat penal dels autors -al que pressuposa la comissió del delict-. Alguns actes es consideren, en retrospectiva, no punibles. El que ha passat no té conseqüències penals. S'arxiven els procediments iniciats o no es posen en marxa nous procediments. Les condemnes s'anul·len i les penes no s'executen o se suspèn la seva execució.

L'amnistia s'aplica, en principi, a tots els autors, coneguts o desconeguts, del delict que puguin acollir-se. A continuació fa una relació dels països en què la Constitució està prevista explícitament i el que subscriu afegeix Andorra que recull el dret de gràcia-, dos països (Canadà i Regne Unit) que consideren l'amnistia permisible per l'ús i costum, i altres que la constitució preveu els indults però no les amnisties (entre altres, Espanya). En absència de

Passa a la pàgina següent

El Passadís

Cafeteria
Restaurant

AV. FITER I ROSELL 4 - (EDIFICI CENTRE DE NEGOCIS)
ESCALDES-ENGORDANY

Tel.: (+376) 865 567

Ve de la pàgina anterior

disposicions constitucionals sobre l'amnistia, alguns països la consideren acceptable i l'han previst en ocasions específiques, o han reconegut l'admissibilitat en la seva legislació (Alemanya, Bèlgica, etc.). La legislació general sobre amnistia -generalment disposicions del Codi Penal o de procediment penal- està en vigor en alguns països (Suïssa, San Marino, etc.).

Amb segon lloc, fa referència a la competència per concedir amnistia i diu que, generalment, correspon al poder legislatiu i cita alguns països (Àustria, Bèlgica, França, Itàlia, etc.), i altres països que, de forma minoritària, l'amnistia correspon al poder executiu (Canadà, Eslovàquia, Estat Units, etc.), i fa una menció especial a Mònaco que el dret d'exercir l'amnistia correspon al Príncep, després de consultar al Consell de la Corona, és a dir, molt semblant al dret de gràcia que la Constitució atorga el seu exercici als Coprínceps conjuntament (art. 46.1.a).

En tercer lloc, la CV analitza els requisits de l'amnistia en un estat de dret afirmant que al ideal hauria de ser que les amnisties

es estiguessin subjectes a l'aprovació del poder legislatiu amb un quòrum reforçat, però no descarta que la decisió sobre aquesta l'ostenti per exemple el Cap d'Estat, sempre que siguin conformes a la Constitució i sota el control, si escau, del Tribunal Constitucional.

En quart lloc, estableix els límits amb quan als delictes que puguin ser amnistiats (Crims internacionals greus, violacions greus de drets humans, autoamnísties, etc.), sense perjudici de la doctrina del TJEU. Establint que les amnisties solen estar motivades per raons de reconciliació social i política, i té l'efecte d'anul·lar o impedir decisions i procediments judicials.

Finalment, exposa el requisit de l'estat de dret

per les amnisties: Legalitat; Deuen ser conformes a la Constitució. Respecte al dret internacional; Seguretat jurídica i previsibilitat de les lleis; Igualtat davant la llei: El poder judicial és el que pot decidir les persones que compleixen els criteris generals per l'aplicació de l'amnistia.

Exposat el criteri de la CV que dona plena legalitat dintre dels ordenaments jurídics la prerrogativa de gràcia tan materialitzada per la via de l'amnistia com a la via de l'indult dintre de l'àmbit i límits abans exposats, la seva aplicació dintre de l'ordenament jurídic andorrà es pot fer efectiva mitjançant el procediment regulat a l'article 239 del Codi de Procediment Penal, ara bé, mitjançant una reforma

legislativa d'aquest precepte i del Títol desè, el legislador podria incloure explícitament l'amnistia, encara que implícitament ja la recull, amb una modificació que podria ser: "Títol desè. De l'indult i l'amnistia. Capítol únic. Disposició general. Article 239: Salvaguardada la facultat dels coprínceps establerta a l'article 46.1.a) de la Constitució, els coprínceps poden transmetre al Consell Superior de la Justícia les sol·licituds d'indults que els hi són adreçades. El Consell Superior de la Justícia les sotmet a l'informe del president del Tribunal Superior de Justícia i del fiscal general i, en el termini màxim de trenta dies, les actuacions són elevades als coprínceps; la resolució que recaigui és notificada pel Consell Superior de la Justícia als in-

teressats.

També salvaguardada l'anterior facultat, els coprínceps transmetran al Consell General les sol·licituds d'amnistia que els hi són adreçades que, previ informe del Consell Superior de Justícia i del Govern per termini de trenta dies. Rebuts als informes, la Sindicatura redactarà un informe i el síndic general convocarà el Ple del Consell General dintre dels trenta dies següents amb l'ordre del dia d'examen, deliberació i aprovació, si escau, de la sol·licitud d'amnistia rebuda dels Coprínceps.

L'aprovació de l'informe elaborat per la Sindicatura es farà per votació pública oral per crida i requerirà el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General. Tant en el cas de l'aprovació, o no, de l'informe es remetrà, dintre dels deu dies següents als Coprínceps, junt amb els informes del Consell Superior de la Justícia i del Govern. Rebudes les actuacions, els Coprínceps, dintre dels quinze dies posteriors, comunicaran la seva decisió al Govern que en el cas que s'atorgui l'amnistia es publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra". ●

Més informació:

TALAIÀ PLAZA
ECORESORT
BEGUR

ENTREVISTA

LAURA GÓMEZ RODRÍGUEZ
ANDORRA LA VELLA

Després d'un primer any al capdavant de la institució, el Raonador del Ciutadà, Xavier Cañada, fa balanç de la feina feta i dels reptes que marquen l'agenda social del país. Amb un volum creixent de consultes vinculades a immigració, habitatge, infància i discapacitat, Cañada reflexiona sobre les mancances detectades en l'exercici efectiu dels drets fonamentals i la necessitat de fer més humana i inclusiva l'acció institucional, a més de repassar la relació amb l'administració o la realitat penitenciària a la Comella.

—Com valora aquest primer any de mandat i els objectius que s'havia fixat inicialment?

—El balanç és positiu en el sentit que hem estat actius. És cert que podríem haver estat encara més actius, però tenint en compte que és el primer any, i els canvis que hem introduït, estem satisfets. Ens havíem marcat uns objectius clars pel que fa a transformacions dins de la institució, l'actualització de processos i l'apropament a la ciutadania, i en aquest sentit, la feina s'ha fet. Tot i que la realitat social que ha resultat potser no reflecteix del tot allò que ens hauria agradat, considerem que hem complert amb la nostra tasca.

—Quins col·lectius han centrat principalment les actuacions del Raonador durant aquest darrer any?

—Els infants han estat una part important de la nostra tasca. També les persones amb discapacitat, incloses les que es troben al centre penitenciari, i altres col·lectius, com els assegurats a la CASS. De fet, hem dut a terme actuacions d'ofici i hem emès recomanacions que, en la seva majoria, han estat molt ben

Xavier Cañada

RAONADOR DEL CIUTADÀ

«El sistema penitenciari és molt sever i cal que sigui més humanitzador»

EL PERIÒDIC / M.A.

«Els infants han estat una part important de la nostra tasca, com també les persones amb discapacitat»

rebudes per part de les direccions implicades, i la valoració ha estat molt positiva.

—Entenc que el servei del Raonador del Ciutadà no està limitat només a residents al país.

—No, el Raonador del Ciutadà està obert a tothom. De fet, rebem consultes de fora d'Andorra, per exemple, de ciutadans espanyols o francesos que resideixen a França i que, d'una ma-

nera o altra, tenen algun problema relacionat amb el país—sigui perquè tenen un pis aquí o perquè no poden localitzar una persona. És un servei gratuït i accessible per a tothom, independentment de la nacionalitat o del lloc de residència. Els menors d'edat també poden adreçar-s'hi, sempre que tinguin 12 anys o més.

—S'ha parlat molt durant els darrers dies sobre els infants en situa-

ció administrativa irregular.

—Crec que, pel que fa a l'escolarització, no hi ha cap mena de problema. Aquest col·lectiu obté un número d'identificació administrativa i pot accedir al sistema educatiu amb normalitat. Ens consta, tant per part de les escoles com del Ministeri d'Educació, que són atesos adequadament, i, de fet, cap família s'ha adreçat a nosaltres per denunciar dificultats en aquest àmbit. El problema principal que sí que hem detectat és l'accés a la sanitat pública i a l'oci. Per exemple, una cosa tan senzilla com participar en torneigs de futbol o en activitats extraescolars del país no és possible si no estan degudament regularitzats.

—Els drets reconeguts legalment s'estan podent exercir de manera efectiva en la pràctica?

—Sí, el que falta és l'exercici efectiu d'aquests drets. Almenys, això és el que ens traslladen les persones afectades. Una altra qüestió és si l'administració estableix els mecanismes adequats perquè aquests drets es puguin exercir de manera real i efectiva.

—Com afecta l'enduriment de les polítiques migratòries al dret de reagrupament familiar?

—La casuística és molt variada, i darrere de cada cas hi ha històries humanes increïbles i molt diverses. El punt d'inflexió arriba quan el Govern decideix endurir les polítiques públiques d'immigració. En aquest context, el reagrupament familiar passa a exigir un llinar econòmic determinat per poder reagrupar els menors. És en aquest punt on moltes famílies queden despenjades del sistema.

—El reagrupament familiar compta amb diverses casuístiques, si no vaig errada.

—Sempre ens trobem amb el llinar econòmic. És el requisit de disposar d'uns ingressos determinats per poder tramitar el reagrupament familiar. Aquesta dificultat s'ha traslladat tant al Govern com al Consell General, i a l'informe del 2024 ho exposem d'una manera que considero bastant objectiva. Deixem clar que la nostra funció no és fer polítiques públiques d'immigració, però sí que informem que hi ha un col·lectiu de nens i nenes que es troben en aquesta situació i que no poden exercir plenament els seus drets.

—Passem al següent punt clau dels darrers dies: el centre penitenciari de la Comella.

—El sistema penitenciari andorrà és molt sever, i això fa que les persones passin moltes hores tancades a la cella, que hagin de fer els àpats a dins, i que hi hagi molt poques oportunitats de dur a terme activitats a l'exterior. Tot plegat dificulta seriosament el treball de reinserció i el procés de retorn a la societat.

—En el seu informe expressa que ha pogut parlar amb diversos interns del centre.

—No m'atreviria a dir que hem pujat cada setmana del 2024, però si no ha estat cada setmana, ha estat cada dues. En alguns casos hem anat perquè els mateixos interns han sol·licitat reunir-se amb nosaltres —sol·licituds que ens han estat traslladades des de la direcció—, i en d'altres, hem estat nosaltres qui hem pres la iniciativa per demanar informació. És un dossier que tenim bastant treballat.

—Té coneixement que les hores d'aïllament són prolongades i que alguns fan ús de medicaments per tal de poder suportar-ho?

—Sí, és una constatació que vam fer a mesura que anàvem visitant interns. Ens vam anar adonant de la situació progressivament, però després vam voler demanar directament a la direcció quantes persones estaven prenent medicació i quin tipus de tractament rebien. La mateixa

direcció ens va facilitar aquestes dades. A més, ens vam entrevistar amb el cap de psiquiatria, el doctor Mur, que és l'encarregat de visitar les instal·lacions i atendre els interns. Ell mateix ens ho va corroborar.

—Quines reformes proposa per adaptar aquest sistema?

—Crec que el sistema hauria de ser molt més humanitzador, molt més centrat en la persona, i hauria de complir dues premisses fonamentals. La primera és, evidentment, el compliment del càstig, perquè hi ha un motiu pel qual aquestes persones es troben en situació de privació de llibertat. Però, sobretot, cal que les mesures serveixin per a la seva reinserció i rehabilitació. Tothom es pot equivocar, tothom pot cometre un error, i això no hauria de marcar una vida per sempre. ●

WWW.**llegeix l'entrevista completa clicant aquí**

NOU COMITÈ D'EMPRESA DEL SAAS

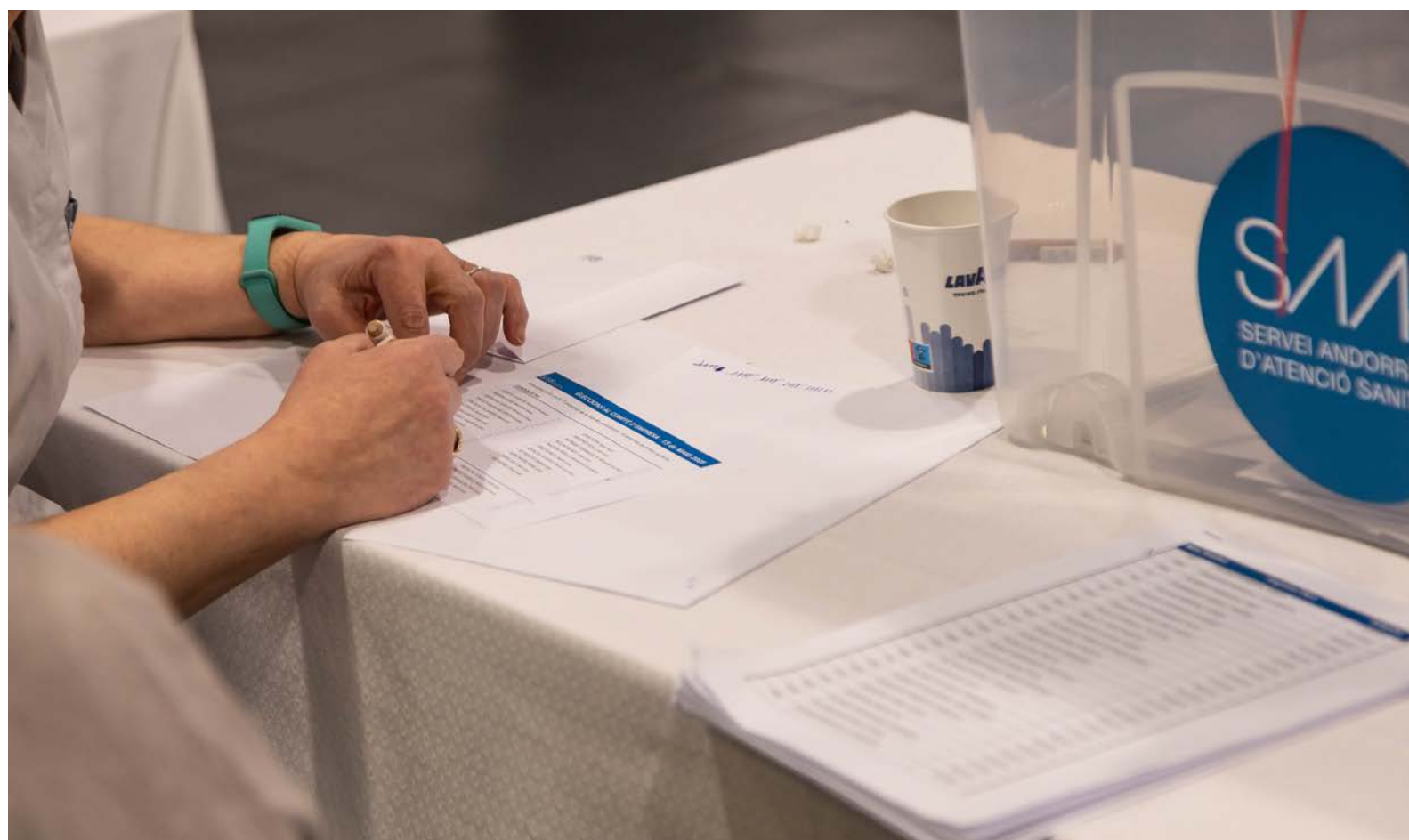
Bandera reconeix que l'herència de l'antic comitè els ha perjudicat

Assegura que l'objectiu és consolidar una acció eficaç dins del SAAS

ELENA HERNÁNDEZ MOLINA
ESCALDES - ENGORDANY

L'USdA, a través de la seva branca sanitària, ha valorat de manera positiva els resultats obtinguts en les eleccions al nou comitè d'empresa del SAAS, malgrat no haver assolit la majoria. El representant de l'USdA en l'àmbit sanitari, Alex Bandera, ha declarat a EL PERIÒDIC que «tenir representació per a nosaltres ja és un èxit» i ha assegurat que estan satisfets «de la feina que hem fet» i del fet d'haver aconseguit tres membres titulars i tres suplents.

Tot i la satisfacció per la presència al nou comitè, Bandera ha admès que els resultats no han estat els esperats i ha assumit la necessitat de revisar la gestió electoral: «No és el resultat que ens esperàvem [...] És una reflexió interna que hem de fer, i aprofundir en els errors que hem pogut cometre durant la campanya». Segons ha explicat, part de les dificultats també han estat causades per «entrebanys per

Els comicis van comptar amb la participació de 683 treballadors d'un total de 1.156, xifra que representa un 59,08% del cens.

part de la direcció per poder treballar conjuntament i asseure's en taules de diàleg», un fet que, a parer seu, ha perjudicat la percepció pública del sindicat.

En relació amb la participació, Bandera ha manifestat que «ens hauria agradat que tots els treballadors haguessin pogut votar». Ha comparat les xifres amb les d'edicions anteriors, en què la

participació va arribar al 70%, i ha lamentat que aquest any hagi estat inferior. Cal recordar que els comicis celebrats aquest dijous van comptar amb la participació de 683 treballadors d'un total de 1.156, xifra que representa un 59,08% del cens.

Amb tot, des de l'USdA es mostra una clara determinació a continuar treballant per defensar els

drets del col·lectiu sanitari. Bandera ha subratllat que «lluitarem i treballarem en conjunt amb les propostes que se'ns plantegin», i ha afirmat que la línia d'acció del sindicat serà «molt ferma i directa per no caure en paranys de part de la direcció». També ha remarcat que l'objectiu és aconseguir «moltes més millores que les que tenim ara mateix». ●

EL PERIÒDIC / E.H.M.

Pascual, abans de l'inici de la jornada.

REFLEXIÓ SOBRE EL FINAL DE VIDA

Les cures pal·liatives busquen trencar el silenci social

E.H.M.
ESCALDES - ENGORDANY

El Centre de Congressos ha estat l'escenari aquest matí de la II Jornada de Cures Pal·liatives celebrada al país, coincidint amb l'acte de cloenda del curs acadèmic de la Societat Catalano-Bale-

ar de Cures Pal·liatives. L'esdeveniment ha reunit professionals del sector amb l'objectiu de «parlar, divulgar i reflexionar sobre l'entorn de les cures pal·liatives», segons ha explicat Marc Pascual, coordinador de la Unitat de Cures Pal·liatives.

Pascual ha subratllat la sensi-

bilitat d'aquest àmbit assistencial, ja que «inclou els trams finals de vida i la mort», i ha remarcat la necessitat de normalitzar el diàleg entorn d'aquestes qüestions. «Un dels reptes actuals és parlar amb naturalitat de la malaltia i la mort», ha afirmat. Segons el coordinador, aquest procés de normalització és essencial «perquè la ciutadania pugui prendre decisions informades sobre allò que, de manera inevitable, ens afectarà a tots». ●

EL TEU ÈXIT
ONLINE ESTÀ A UN SOL CLICK

La teva Pàgina web

perfecta amb nosaltres!

 Parlem ara!

**Disseny web
personalitzat**

**Optimització
SEO**

**Disseny
Responsive**

**Manteniment i
Actualitzacions**

+376 849 489

@Vangoand

 hola@vangoandorra.com

 www.vangoandorra.com

DIA INTERNACIONAL DE LA CELIAQUIA

Ser celíac implica «una lluita personal constant», com també monetària

La salut mental és un símptoma ocult que constata un testimoni

PARIS MAMEGHANI
ESCALDES-ENGORDANY

Avui es commemora una altra afecció que sovint sentim a alguna persona propera que la pateix, i és en la típica situació quan estem dinant o sopant i sentim a algun amic o conegut dir: «Que hi ha alguna cosa sense gluten?» o «què disposeu de carta per a celíacs?». Ens referim òbviament a la intolerància al gluten, la celiàquia, la qual es defineix, com bé recull l'Associació de Celíacs d'Andorra (ACEA), com una afecció multisistèmica i de tipus autoimmune, la qual toca al revestiment de l'intestí prim. En aquest sentit, i a base de context general, aquesta part del cos, concretament les seves vellositats, pateixen un dany derivat amb la ingesta del gluten, substància que trobem present en molts aliments elaborats amb blat, ordi, sègol i possiblement també civada.

Interessant és conèixer, i ja haguen explicat en què consisteix la malaltia – la qual, val a dir, no té cura i es desconeixen les seves causes exactes –, que al Principat s'estima que afecti entre un miler i unes 1.600 persones, o el que és el mateix, entre un 1 o 2% de la població total. No semblarà molt, veritat, però més alarmant és saber que el seu diagnòstic s'ha quintuplicat al nostre territori durant les últimes dues dècades. Una malaltia que, per què no dir-ho, pot manifestar-se en qualsevol moment de la vida sent així des de la lactància fins a l'adulteresa més avançada, com indiquen des de MedlinePlus. En un dels països del l'entorn, per comparar, trobem que a Espanya hi hauria

Al territori es calcula que hi hauria més d'un miler d'afectats, amb nous diagnòstics que s'han multiplicat per cinc els darrers 20 anys.

Axel Bertani

CELÍAC

«La meua vida està una mica condicionada amb això, però és suportable. Ara bé, el menjar em costa gairebé el triple»

entre mig milió i 900.000 afectats per celiàquia.

Ser d'aquesta manera una persona celíaca implica una sèrie de règims alimentaris i sacrificis diaris molt rellevants. Una d'elles, que recull la Federació d'Associacions de Celíacs d'Espanya (FACE),

és la de la salut mental, la qual en el cas del país veí del sud, delimita al 65% de celíacs en considerar, en alguns dels casos, que afecta la seva vida social, ja que no sempre hi ha alternatives sense gluten en un restaurant. L'altra d'elles és per l'elevat cost que presenten aquests aliments al supermercat, el qual pot suposar una despesa anual d'entre 600 i 1.000 euros com destaquen des de l'ACEA. Per acabar, parlem amb l'Axel Bertani, un andorrà de 27 anys que desgrana com li va canviar la vida patint aquest trastorn.

«Tinc en el meu cas una celiàquia que no és greu, ja que cal tenir en compte que dintre de la mateixa existeixen diferents graus. Se'm va detectar farà uns cinc o sis anys enrere arran de sentir una fatiga crònica que venia per ingerir aliments amb gluten. A esca-

la personal, pondera que ha estat una «lluita constant» per mantenir una dieta concreta perquè a França, país on resideix, «costen entre dues o tres vegades més els productes sense gluten que els convencionals».

L'impacte en l'estat emocional i sobre la teua cartera són els dos punts que el testimoni revela com els grans inconvenients de patir una afecció que «limita la teua vida, però que és suportable en la majoria de casos amb l'única condició d'haver d'adaptar-te a una dieta específica. ●

LES DADES DE L'ACEA

FINS A 1.600

Pertanyen al nombre d'andorrans i residents que es troben afectats per la malaltia, suposant un 2% del total.

BEÇ

Cuinem Andorra

MICHELIN
2025

RECONeixEMENT AL COS NACIONAL

Els agents de circulació comptaran amb càmeres com a noves eines

La jornada posa en valor la tasca dels agents i apel·la a joves i dones a sumar-se a la professió

COMÚ DE LA MASSANA / EDUARD COMELLAS

Celebració de la XVIII Diada dels Agents de Circulació.

CATARINA KOHLER PACINO
ESCALDES-ENGORDANY

La Massana ha estat l'escenari aquest divendres de la XVIII Diada dels Agents de Circulació, una jornada que ha anat molt més enllà d'un acte institucional i que s'ha convertit en una plataforma per reivindicar la professió i animar nous perfils, especialment joves i dones, a sumar-se al cos.

L'acte s'ha iniciat amb la tradicional missa i l'homenatge a la bandera, però ha estat al teatre de les Fontetes on les intervencions institucionals han posat èmfasi en la importància del servei públic que ofereixen els agents, així com en els rep-

tes actuals del col·lectiu. «Cada vacant és una oportunitat perduda per construir un país més segur i cívic», ha afirmat Xavier Fernàndez, president de la Comissió Interparroquial i cònsol menor d'Encamp.

En un discurs directe i compromès, Fernàndez ha fet una crida clara als joves perquè s'animin a sumar-se al cos: «Us estem esperant», tot advertint que en els darrers anys ha disminuït l'interès per cobrir les places ofertes i atribuint aquesta tendència al context socioeconòmic i a la manca de reconeixement públic de la professió. També ha defensat la necessitat d'augmentar el nombre de dones dins del col-

XAVIER FERNÀNDEZ
CÒNSOL MENOR D'ENCAMP

«Cada vacant és una oportunitat perduda per seguir construint un país més segur, més ordenat i cívic»

ÀLEX BRUNO
CAP DELS AGENTS DE LA MASSANA

«La nostra presència a les vies no només és un símbol d'autoritat, sinó també de confiança per a la ciutadania»

lectiu i ha remarcat que la professió és molt més que regular el trànsit: és protegir, guiar i servir la ciutadania. En la mateixa línia, el cònsol menor de la Massana, Roger Fité, ha destacat la dimensió humana dels agents, que són «la cara visible dels comuns» i ha posat en valor «l'equilibri entre autoritat i empatia» que demostra el col·lectiu.

La jornada ha servit també per reconèixer la trajectòria dels agents amb anys de servei i lliurar els diplomes als set nous efectius que han completat el curs bàsic de capacitació. En total, el país compta amb 214 agents actius entre les set paròquies. Entre les millores re-

cents que s'han impulsat, destaca la implantació de càmeres unipersonals de videovigilància, a imatge del que ja utilitza la policia. Segons Fernàndez, aquesta mesura permetrà millorar la seguretat i dotar el cos d'eines adaptades als nous temps.

El cap dels Agents de Circulació de la Massana, Àlex Bruno, ha recordat amb emoció tres companys desapareguts –Carles Reyes, Damià Piñeno i Lluís Reñé– i ha remarcat que «la seva empremta quedarà per sempre entre nosaltres». També ha defensat que el servei dels agents va molt més enllà de controlar el trànsit i que són un pilar fonamental per a la convivència i la seguretat quotidiana. Altrament, la ministra de Justícia i Interior, Ester Molné, ha elogiat el cos com un servei proper a la ciutadania i ha destacat la se-

va capacitat d'actuar preventivament i en coordinació amb la resta de cossos especials. També ha reconegut, a títol personal, que en més d'una ocasió ha rebut una atenció excel·lent per part dels agents.

D'aquesta manera, la Diada celebrada aquest divendres ha posat de manifest la voluntat comuna de dignificar el cos, de continuar millorant-ne les condicions i, sobretot, de garantir el relleu generacional. El futur del servei, com han remarcat diverses veus durant l'acte, passa per atraure nous perfils que vulguin contribuir activament al benestar col·lectiu del país. ●

A dalt, homenatge a la bandera en la Diada dels Agents de Circulació; a baix, Ester Molné, Roger Fité, Xavier Fernàndez i agents de circulació.

COMÚ DE LA MASSANA / EDUARD COMELLAS

ORGUE&nd

FESTIVAL INTERNACIONAL
2025
PRINCIPAT D'ANDORRA

26è

PRIMAVERA

A la
llum de...

18 abril

Concert de Divendres Sant
MUSICA FICTA
(ES)

RAÚL MALLAVIBARRENA
director

ESTER CIUDAD
orgue

A la llum de T. L. de VICTORIA
Música de Passió

Església de Sant Esteve
d'Andorra la Vella

10 maig

ALIZE MENDIZABAL
(ES)
orgue

A la llum dels mestres

Església de Sant Iscle
i Santa Victòria de la Massana

7 juny

CABANILLES CONSORT
(ES)

PABLO MÁRQUEZ
orgue i direcció
A la llum de J. B. CABANILLES

Església de Sant Pere Màrtir
d'Escaldes-Engordany

Concerts a les 21.30 h
Entrada lliure amb collecta

Reserva a:
www.amicsdelsorgues.com

Organitza

Amb el patrocini de

Amb la col·laboració de

Amb el suport de

*El teu moment
perfecte comença aquí*

Carrer de la Vall, 2
Andorra la Vella, Andorra
+376 829 470

Av. Casamaya, ed. Casa Font, PB.
Ordino, Andorra
+376 847 064

INVERSÓ ESTRANGERA

Carles Ensenyat: «Hem comès errors, i caldrà reparar-los»

El síndic deixa clar que l'impost «no ha estat suficient»

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

«Una previsió mal calculada i sense ser prou proactius». Així és com ha definit la situació que viu avui dia el país amb relació a la crisi d'habitatge i el desenfrè que ha provocat la llei d'inversió estrangera en el mercat immobiliari el síndic general, Carles Ensenyat, al programa de ràdio matinal 'Avui serà un bon dia', reconeixent el problema social que toca arreglar. «Proba-

blement, cap dels mandataris al seu moment, ni jo mateix el 2011 quan vam començar a dissenyar la llei de la inversió estrangera, ens esperàvem veure el creixement poblacional que ha patit Andorra els darrers anys, com tampoc la volem amb 120.000 habitants. Hi ha errors i aquests s'han de reparar», ha esmentat amb seguretat el president de Consell General en ser demanat per la qüestió.

Unes declaracions que també han anat acompanyades per una opinió sincera admetent que convé modificar la llei de la inversió estrangera i que per això «està bé tenir una mirada alta de la situació global perquè el que no es pot fer és anar rec-

El síndic general, Carles Ensenyat, aquest matí.

tificant legislacions cada tres o sis mesos, ja que en aquest cas la ciutadania no sap ni a on es troba», ha estipulat Ensenyat en ser demanat sobre una qüestió que també va posar en ordre ahir la ministra de Presidència, Economia, Treball i Habitatge, Conxita Marsol. Deixant clara la seva postura, el síndic ha subscrit les paraules de la titular d'Economia reconeixent que «no ha sigut suficient aquest import, pe-

rò que al Principat molts cops manca informació prèvia a l'hora de confeccionar les lleis perquè no en disposem».

Per altra banda, el síndic ha proferit que també li agradaria veure aprovada finalment la llei al registre de la propietat, la qual «a banda de donar molta tranquil·litat als llogaters, també la pot donar als propietaris», i sent un reclam que fa temps que demana el sector. ●

ANDORRA TURISME

El ministre de Turisme i Comerç, Jordi Torres, durant la missió institucional a Mèxic.

IMPULS A LA PROJECCIÓ EXTERIOR

El Govern aposta pel mercat turístic mexicà i brasiler

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

El ministre de Turisme i Comerç, Jordi Torres, ha encapçalat aquesta setmana una missió institucional i comercial a Ciutat de Mèxic amb l'objectiu de reforçar la presència d'Andorra com a destinació de turisme premium en el mercat llatinoamericà. Aquesta visita s'inscriu dins del Pla d'accions internacionals d'Andorra Turisme, que té com a finalitat consolidar sinergies duradores amb els principals agents del sector.

«Els públics brasiler i mexicà

representen una prioritat estratègica per al turisme andorrà a l'hora d'obrir-se a nous mercats», ha assenyalat Torres. Segons les darreres dades disponibles, Andorra ha rebut enguany més de 8.800 turistes procedents del Brasil, un increment del 12% respecte al 2024. Pel que fa al mercat mexicà, l'augment és de gairebé el 19% amb més de 1.500 visitants durant els primers quatre mesos del 2025. El ministre ha destacat que «Andorra està evolucionant cap a una proposta cada cop més premium, centrada en la qualitat, l'autenticitat i la personalització». ●

DETENCIONS POLICIALS

Arrestat un camioner per irregularitats en la càrrega

Un altre home de 38 anys va ser detingut després que es localitzés cocaïna i estris per al seu consum a l'habitació d'un hotel d'Arinsal

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

La Policia ha detingut aquesta setmana un home de 38 anys, arrestat com a presumpte autor d'un delictes contra la salut pública. La detenció s'ha produït aquest dilluns, després que l'individu fos traslladat a l'hospital arran d'una intervenció el passat 8 de maig en un hotel d'Arinsal, on s'allotjava. Els agents havien estat requerits per uns aldarulls i, un cop atès mèdicament, l'home va reconèixer haver consumit cocaïna. Durant la inspecció de l'habitació, la Policia va localitzar restes de la substància, estris per a la seva preparació i consum, i 0,7 grams de cocaïna amagats dins la cartera.

D'altra banda, dijous a la tarda, un home de 31 anys va ser detingut a la frontera del riu Rur mentre intentava accedir al país amb un camió que presentava una càrrega descompensada. Durant el control rutinari, els agents van trobar 1,6 grams de cocaïna en possessió del con-

A la seva habitació s'han trobat restes de cocaïna, estris per a la preparació i consum de dosis.

ductor, que també va donar positiu en la prova de tòxics. Aquella mateixa nit, a Andorra la Vella, la Policia va arrestar un altre home, de 39 anys, amb 0,2 grams de cocaïna.

Ja durant la matinada de divendres, un jove de 21 anys va ser detingut a la capital per conduir sota els efectes de l'alcohol, amb una taxa d'alcoholèmia de 0,94 g/l. Mentre es trobava a les dependències poli-

cials, se li van trobar 14,6 grams d'haixix i també va donar positiu en la prova de tòxics.

Finalment, també han estat detinguts dos homes no residents, de 33 i 36 anys, com a presumptes autors de delictes contra la seguretat en el tràfic jurídic, ja que haurien presentat documentació falsa al Servei d'Immigració per tal d'obtenir autoritzacions de residència i treball. ●

REUBICACIÓ TEMPORAL

COMÚ D'ENCAMP

El nou espai provisional.

El servei per a la gent es mou a l'antiga sala de Jovent

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

L'espai de menjador i d'activitats d'oci destinat a la gent gran d'Encamp, que fins ara es trobava al casal del poble, ha estat traslladat recentment a una nova ubicació provisional. El nou emplaçament és l'antiga sala de l'àrea de Jovent, situada a l'exterior del Complex Esportiu i Sociocultural d'Encamp. Aquest canvi respon a les obres de reconeixement que s'estan duent a terme al casal, en el marc del projecte de construcció del nou espai per a la gent gran. La nova infraestructura preveu acollir no només el servei de menjador, sinó també diferents espais destinats a activitats socials, culturals, lúdiques i de benestar. ●

EL PERIÒDIC

SUCCESSOS

Ferit un motorista en un accident després de col·lidir amb un pivot

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

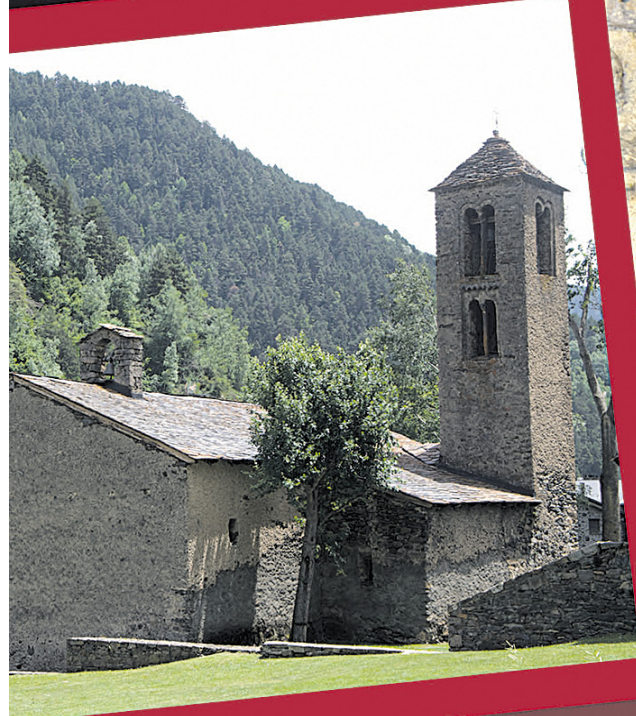
Un motorista ha resultat ferit aquest dijous a la tarda arran d'un accident ocorregut a l'avinguda del Pessebre, a Escaldes-Engordany. Els fets han tingut lloc entorn de les 19.30 hores, quan, per

causes que encara s'estan investigant, el conductor ha col·lidit contra un pivot de la via. Segons les primeres informacions, l'impacte s'hauria produït presumptament a causa d'un excés de velocitat. A conseqüència del xoc, el motorista ha estat desplaçat cap a l'altra cantonada de l'avingu-

da. Veïns de la zona han explicat a aquest mitjà que l'home, visiblement afectat, s'ha queixat insistentment de dolor i ha afirmat que se li havia «sortit el maluc». Davant la situació, ha estat traslladat a l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell per a la seva valoració i atenció mèdica. Fins al lloc dels fets s'hi han desplaçat efectius de la Policia, del Servei de Circulació i dues ambulàncies. Per facilitar la intervenció, el trànsit ha estat desviat temporalment. ●

Imatge del succés a l'avinguda del Pessebre.

CUINA OBERTA DE 9:30 A 18:00
DIMARTS TANCAT PER DESCANS SETMANAL

PARKING PROPI GRATUÏT

TEL.: +376 850 068
CTRA. GENERAL DEL SERRAT, LA CORTINADA
PARRÒQUIA D'ORDINO

 (+376) 747 747

PROJECTE DE CASES ORDINO

Dormitoris: 3
Banys: X
Places de pàrquing: X
Plantes: X
Metres construïts: XXm²

Carretera del coll d'Ordino,
Ordino
Preu: 1.800.000€

CASA A XIXERELLA LA MASSANA

Dormitoris: 4
Banys: 3
Places de pàrquing: 3
Plantes: 3
Metres construïts: 460m²

Carretera general, Xixerella
Preu: 2.200.000€

 Casa Nova Olivet 10, Ordino laportella@andorra.ad (+376) 353 424 / 379 769 www.laportella.ad

FEINA

Busquem

Auxiliar Tècnica Veterinària a l'Hospital Món Veterinari

Requisits:

- **Permís de treball**
- **Incorporació immediata**
- **Interessats enviar CV a hospital.monveterinari@anicura.ad**

El Periòdic cerca **Comercial**

Amb experiència, que tingui coneixements del mercat andorrà. Valorem l'organització, responsabilitat, i els idiomes. Es busca algú amb habilitats comunicatives que tingui nacionalitat andorrana o permís de residència.

Envia'ns el teu CV a rrhh@elperiodic.ad

Nou restaurant Gastronòmic a Escaldes-Engordany.

Cerquem **cuiners,** **cambrers i rentaplats.**

Enviar cv a hola@becrestaurant.com

Quiromassatgista Terapèutica

*Baixada del Moli 7-9-11 Planta 3 Bloc a1 Telf: 627740
Andorra La Vella*

Esports

PIRAGÜISME

Doria i Pellicer accedeixen a les semifinals de caiac de l'Europeu

En canoa, totes dues han patit una mica més i només Doria ha accedit a la següent ronda sent 20a

FACC

La diploma olímpic Mònica Doria durant la competició, avui.

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

La participació andorrana a l'Europeu de piragüisme eslàlom que s'està disputant a Vaires-sur-Marne (París) ha començat bé, ja que les dues representants, Mònica Dòria i Laura Pellicer, s'han classificat per a les semifinals de caiac. En canoa, però, la segona s'ha quedat fora per només una posició.

La primera a competir aquest divendres ha estat Pellicer, qui arribava amb el dorsal 29 a les classificatòries de caiac, fent una baixada molt sòlida que li ha ser-

vit per ser 25a. En la mateixa categoria i amb el dorsal 8, Doria ha tornat a demostrar que està entre les millors del continent: baixada sense cap penalització que l'ha situat en tercer lloc i en una posició molt còmoda de cara a les semifinals de demà.

Pel que fa a la modalitat de canoa, totes dues han patit una mica més. Pellicer s'ha saltat una porta després d'un toc en el segon intermedi. Així i tot, amb una penalització acumulada de 52 segons, la palista encara estava en la lluita per accedir a les semifinals, però un darrer toc a la porta 19 l'ha deixat en 31a posició –la pri-

Mònica Doria

PIRAGÜISTA

«L'objectiu de la jornada era fer la feina i passar entre les 30 primeres en les dues categories, i s'ha fet»

mera eliminada-. També ha hagut de remar de valent Doria, qui ha tingut la capacitat de revertir un toc a la tercera porta i acabar 20a per accedir a les semifinals.

«L'objectiu d'avui era fer la feina i passar entre les 30 primeres en les dues categories, i s'ha fet», ha comentat Doria, afegint que el dissabte «és el dia bo» i en el qual ha assegurat que lluitarà per accedir entre les 12 millors a la final. Per la seva part, Pellicer ha destacat que tant en caiac com en canoa «la navegació ha estat molt bona», sobretot en caiac, perquè «he volat en la primera part del circuit». ●

FUTBOL - PRIMERA FEDERACIÓ

No volen sentir a parlar del primer lloc si no guanyen demà al Sestao

Diego Alende és dubte fins a última hora

FC ANDORRA 19.00 h.
SESTAO Est. Nacional

POL FORCADA QUEVEDO
ESCALDES - ENGORDANY

Adues jornades per cloure la fase regular de la Primera RFEF i a cinc punts de la primera posició que ocupa la Cultural Leonesa, qual-sevol opció que té l'FC Andorra d'acostar-s'hi passa per vèncer demà al Sestao (19.00 hores). Serà el darrer partit del curs a l'Estadi Nacional, i el vestidor tricolor sap que és «fonamental». Així ho ha assegurat l'entrenador, 'Beto' Company, assenyalant que «no ens fixem en res més» perquè «no hi ha cap altre escenari» que sumar els tres punts.

«Ens sentim forts al Nacional i hem de continuar per aquesta línia», ha apuntat el vallenc, celebrant el bon estat de forma de l'equip, al qual han arribat «perquè els jugadors han fet una tasca brutal i el cos tècnic una feina increïble». Ara bé, el de demà serà un rival complicat, ja que tot i ocupar la quarta posició per la cua, és el tercer millor visitant del grup i ha sumat més victòries lluny del seu feu que en ell. Encara que seran els pirenaics quins portaran el pes del matx, segons Company, «no espero un conjunt [el d'Igor Oca] molt tan-cat d'entrada».

Diego Alende, després de sortir substituït en el tram final contra el Barça Atlètic per molèsties, és dubte fins a última hora. ●

@FCANDORRA

'Beto' Company durant un entrenament a l'Estadi Nacional.

BÀSQUET - ACB

DANISPEEDY.CO

Joan Plaza abans d'iniciar el partit contra el Girona.

Joan Plaza fa una crida a la col·lectivitat per enfrontar-se al Leyma

«Més que mai, hem de ser un equip», comenta el tècnic barceloní

LEYMA CORUNYA 18.00 h.
MORABANC Coliseum

P.F.Q.
ESCALDES - ENGORDANY

El MoraBanc Andorra manté les esperances per segellar la permanència aquest dissabte (19.00 hores). S'enfrontaran precisament fora de casa contra un equip ja descendit, el Leyma Corunya, i sent conscients que el triomf els asseguraria la fita. Una fita que, de totes maneres, pot arribar abans de la botzina final del duel, ja que una derrota del Granada contra el Río Breogán (18.00 hores) també serviria perquè els tricolor, per-

din o guanyin, continuïn a l'ACB.

Amb tot, l'equip de Joan Plaza viatjarà a Galícia amb la lliçó apresada. «Més que mai, hem de ser un equip», ha assenyalat l'entrenador, fent una crida a la força col·lectiva. «Hauríem de jugar sense el nom a l'esquena i fer-ho amb un únic, el del davant», ha afegit.

Dels de Diego Epifanio n'ha destacat la verticalitat i «el desig que tindran en guanyar-nos». I per a fer-los front, ha fet esment de l'aspecte mental: «Hem de saber la necessitat que tenim i hem d'anar com si cada quart fos un partit [...] Tenir aquest punt d'ambició».

El barceloní no podrà comptar amb Nacho Llovet, qui es va operar ahir del menisc, però sí amb la resta de plantilla, «tot i que a nivell físic no estem per tirar coets». «Algun jugador important està molt entre cotons», ha completat. ●

JOCS DELS PETITS ESTATS

La FAVB presenta la delegació més nombrosa de totes les federacions

Fins a 32 atletes demostren l'ambició en aquesta competició

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

La Federació Andorrana de Vòleibol (FAVB) ha presentat la seva convocatòria oficial per als Jocs dels Petits Estats, i amb 32 atletes, es converteix en l'ens tricolor amb més participants en aquesta edició. Aquesta àmplia representació inclou tant els equips de vòlei pista com els de vòlei platja, demostrant l'ambició i compromís del vòleibol andorrà en aquest escenari internacional.

L'equip masculí de vòlei pista està format per: Joel Bosma, Christian Salvador Campillo, Mateo Vienne, Gerard Orteu, Sergi Navas, Gil Moline, Ivan Lanza, Hector Garcia, Marc Garcia, Carlos Dias Nunes, Nahuel Tagliaferro, Limay Tagliaferro, Alan Mitjana i Guilherme Afonso Borges. Al seu costat, l'equip femení compta amb Laia Garcia, Noa Barrio, Carla Boix, Aina Garcia, Sofia Romano, Maria Rosario López, Nely Vasileva, Clara Carre-

La selecció de vòlei platja durant un entrenament.

ra, Natalia Pushong, Clarissa Tenório, Joanna Mae Ferrer, Gabriela Roma, Nadezhda Ivanova i Mia Pijuan. A més, les parelles de vòlei platja inclouen a Abel Bernal, Xavier Folguera, Zeynep Ozenay i Andrea Da Silva.

Pel que fa als objectius, en les dues disciplines són ambiciosos. Els conjunts masculins i fe-

menins de pista tenen com a meta principal assolir un resultat digne i, si és possible, lluitar per les medalles, segons el seleccionador Adrián Garrido. El tècnic ha destacat la intensitat de la preparació dels jugadors: «Estem preparats per competir al màxim nivell. Els nostres atletes han treballat intensament

per arribar en la millor forma possible, i confiem que podrem portar els colors d'Andorra ben amunt». Pel que fa al procés de selecció, «he seleccionat 25 jugadors, i d'aquestes 25, n'han quedat 14. I, bé, estem molt il·lusionats, durant tot aquest any hem competit amb un gran sacrifici i esforç», ha completat. ●

GOVERN D'ANDORRA

Mònica Bonell i Alain Cabanes.

Esports acredita 25 agents antidopatge per a la cita, sota supervisió internacional

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

La ministra de Cultura, Joventut i Esports, Mònica Bonell; el secretari d'Estat de Joventut i Esports, Alain Cabanes, i la directora de l'Agència Andorrana Antidopatge (AGAD), Laia Montoliu, han fet entrega de les acreditacions als nous agents antidopatge

que participaran en els Jocs dels Petits Estats. En total, n'hi haurà 25 actius, dels quals 20 han passat la formació recentment. A més, amb aquesta certificació oficial, els agents també poden exercir en altres competicions fora d'Andorra, ja que aquest certificat compleix els criteris de l'agència mundial antidopatge. Els Jocs seguiran el pla de control antidopatge

establert per l'Agència Internacional de Proves (ITA), que ha estat contractada pel COA perquè exerceixi com a autoritat de control de dopatge i de gestió dels resultats. En aquest sentit, els agents acreditats per l'AGAD durant els dies de competició s'encarregaran de la realització dels controls als atletes a les diferents proves, d'acord amb el pla establert per l'ITA. ●

CAMPANYA 'CREADORS DE PROGRÉS'

Andbank presenta una nova edició amb l'esport com a protagonista

La campanya posa rostre i nom als valors a través de protagonistes locals

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

Coincidint amb l'inici de la celebració dels Jocs dels Petits Estats, Andbank presenta una nova edició de la seva campanya institucional 'Creadors de progrés', aquest cop centrada en l'esport com a eix vertebrador.

El lema 'L'esforç d'avui és el progrés de demà' acompanya aquesta acció i s'alinea amb el propòsit d'Andbank de contribuir activament al progrés d'Andorra, també des de l'àmbit esportiu. L'entitat financera reforça així el seu compromís amb el desenvolupament de l'esport al Principat, una aposta constant al llarg dels anys que ara pren forma en una campanya que pretén fer visibles valors compartits entre Andbank i l'esport: esforç, disciplina, cons-

tància i treball en equip.

La campanya posa rostre i nom als valors a través de protagonistes locals: esportistes i equips que, amb la seva dedicació i assoliments, representen l'esperit de superació que impulsa el país. Amb esportistes com ara 'Purito', Irineu Esteve, Berta Miquel o les ciclistes d'Andona. ●

ANDBANK

Una de les imatges promocionals.

MOTOCICLISME

WILLIAM JOLY

Xavi Cardelús, avui al circuit txec de Most.

Cardelús sortirà 22è a Most després d'una 'pole' passada per aigua

Tant la cursa de demà com la del diumenge donaran el tret de sortida a les 12.35 hores

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

Xavi Cardelús s'ha classificat 22è a la Superpole de Supersport, al circuit txec de Most, la qual s'ha disputat amb la pista molla però en unes condicions que han anat canviant al llarg dels 40 minuts que ha durat. L'andorrà ha estat entre

els cinc primers sense dificultat al principi, quan el traçat estava més moll, tot i que després d'entrar a boxes i tornar a sortir pocs minuts abans del final, no ha pogut millorar la seva volta ràpida i s'ha vist superat per altres pilots. La cursa de demà començarà a les 12.35 hores, igual que la del diumenge.

«Ha estat un dia molt complicat i estrany perquè no hi ha hagut cinc minuts en què la pista hagi estat en les mateixes condicions», ha esmentat Cardelús, assenyalant que «demà tocarà millorar des del 22è lloc i mirar de gaudir de la remuntada». ●

Fes-te amic d'Special Olympics Andorra

Uneix-te al nostre equip a través de www.specialolympicsandorra.ad i comença a gaudir de l'esport!

Special
Olympics
Andorra

Creand[©]
Fundació

THE EXECUTIVE IS «SURPRISED» BY THE DATA

Foreign real estate investment increases by 48% to 378.5 million euros

Minister Conxita Marsol acknowledges that this increase exceeds the Government's forecasts

DEPARTAMENT D'ESTADÍSTICA

Foreign real estate investment increases by 48% in 2024 and reaches 378.5 million euros.

EL PERIÒDIC
ESCALDES - ENGORDANY

The Department of Statistics published this Thursday the data relating to foreign investment corresponding to the year 2024, which show an uneven evolution according to the type of registration analyzed. The total number of foreign investment applications processed last year experienced an increase of 28.5% compared to 2023, with an initial investment declared of 300.7 million euros, which represents an increase of 6.8% year-on-year.

Despite this increase in applications submitted, the number of formalized investments, that is, those that have been authorized and officialized before a no-

CONXITA MARSOL

MINISTER OF ECONOMY AND HOUSING

«We do not want to stop foreign investment, but we did expect a limitation: now there will not only be a tax, but there will also be a cap and it will be limited»

tary, has registered a notable decrease. Specifically, 278 fewer applications were formalized than the previous year, representing a reduction of 35.0%. Consequently, the volume of investment effectively formalized stood at 150.9 million euros, 34.8% less than in 2023. The main recipient sectors were the services sector, with 71 million

euros, and the property sector, with 35 million.

Regarding foreign real estate investment, the data show a significant increase. During 2024, 541 operations were registered, an increase of 25.8% compared to 430 in 2023. This increase is attributed to the entry into force of Law 3/2024 on the tax on foreign real estate investment,

which also obliges residents of less than three years to formalize this type of application.

Regarding the economic value of these real estate operations, the total invested in 2024 amounted to 378.5 million euros, which represents an increase of 48.0% compared to the previous year.

In addition, the Minister of the Presidency, Economy, Labor and Housing, Conxita Marsol, has admitted that this growth in foreign real estate investment was not the scenario that the Executive had anticipated. Marsol indicated that the tax on foreign real estate investment, in force since February 2023, aimed to contain foreign investment activity in this area, although without stopping it. «We have always said that we do not want to stop foreign investment, but we did expect a limitation,» explained the minister.

For this reason, Marsol recalled that the Government has promoted additional measures through the Sustainable Growth and Right to Housing Law - known as the Omnibus Law -. It should be remembered that one of the objectives of the law is to establish quantitative limitations on real estate acquisitions by foreign investors. «Now there will not only be a tax, but there will also be a cap and it will be limited,» said the minister. ●

RECONCILIATION OF POSITIONS

Desire to rectify the union action law, with consensus proposals

Cadena emphasizes that work is being done in July to add employee representation to companies

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

After a tug-of-war that has persisted for more than five years, the modification for the union and employer action law and collective agreements is already beginning to clarify a series of common points and some possible agreement that the Minister of the Presidency, Economy, Labor and Housing, Conxita Marsol, has recognized this Thursday, based on the proposals

that have been analyzed in the Economic and Social Council (CES). In this regard, she said that there is an «optimism» in the shared desire to facilitate worker representation in companies: «Everyone understands that this is favorable for all parties and for the country in general,» she said.

Going further, the head of the economic portfolio said that two proposals were put on the table today, «one by the employers and the other by the union,» and that in view of the next CES meeting in July, the points of agreement will have to be presented in order to definitively close them, while those who are not aligned «will have to continue working with the lawyers in order to reverse them if possible.» A series of specific points that the minister could not reveal, but that if they were favorable and agreed upon, «could modify the law named in a first phase,» which could obtain more reforms.

On behalf of the Andorran Bu-

A moment captured from the meeting of the Economic and Social Council held this Thursday afternoon in the Government's administrative building.

CONXITA MARSOL

MINISTER OF ECONOMY AND LABOR

«We celebrate that there has been this progress in the positions. They will have to be defined in July to be able to finally close them»

siness Confederation (CEA), its president, Gerard Cadena, recalled some of the modifications that were debated today in order to establish new company agreements and how to add more worker representatives to them: «The unions have sent us a serious and proposals that we have to finish studying. For our part, we have looked at how to sup-

GABRIEL UBACH

GENERAL SECRETARY OF THE USDA

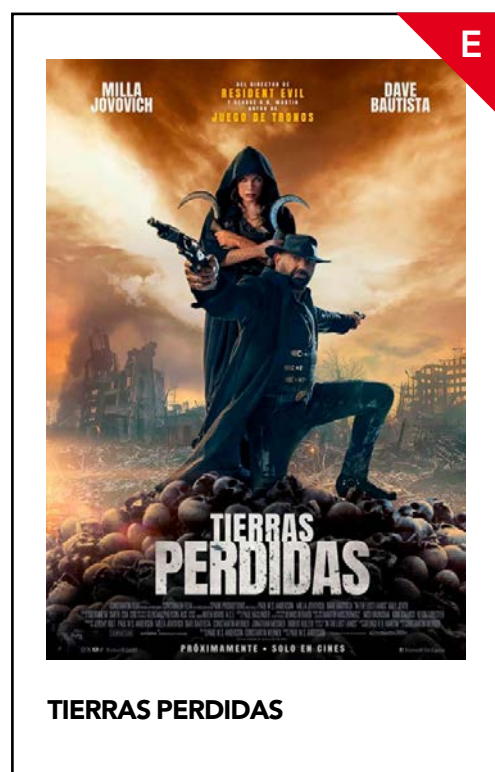
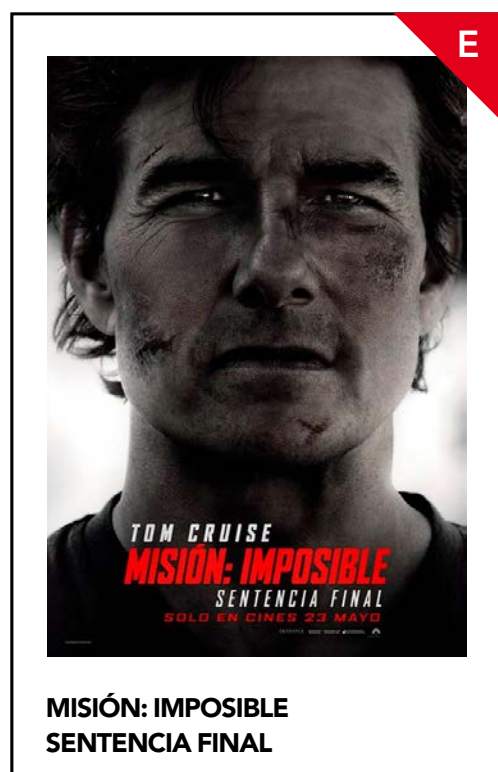
«In Andorra, it starts with sectoral committees that do not first go through the ratification of the union delegates»

port, although it does not correspond to our competence, a greater representation of companies. There are now some proposals agreed upon by both parties, but our Board of Directors must assess them first and this will in principle take place next week», stated the person in charge of the CEA.

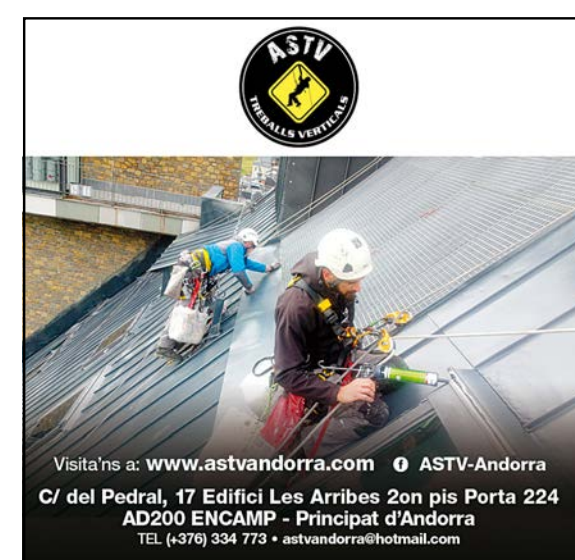
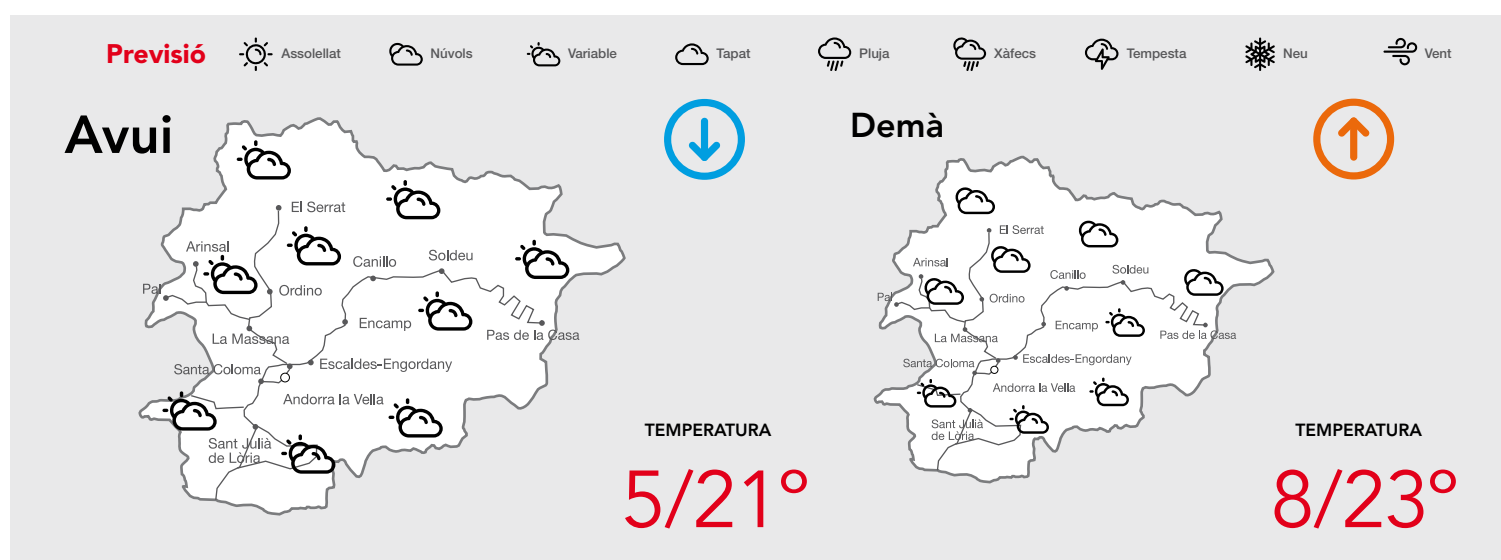
So that once this «minimum»

agreement is concluded, as Cadena has called it, it will be taken back to the CES and if it validates it, it will send it to the General Council to be able to make the legislative modification. «The first of all, however, will be the works committee, since everything is referred to these negotiations», he mentioned. Finally, Gabriel Ubach, general secretary of the Andorran Trade Union (USDA), has emphasized the security that union laws should provide: «Normally, they start by establishing agreements that are made by union delegates, with which the company committees are later formed. In the Principality, they start with the sectoral ones, this being their only guarantee.» ●

CARTELLERA DE CINEMA

ESTRENA
REPOSICIÓ

EL TEMPS

Subscriu-te al nostre butlletí
per rebre les últimes notícies
cada matí al teu correu
electrònic

PROGRAMACIÓ TV

10.00 El Trànsit

09:00
Club Piolet

10:00
El Trànsit

11:55
Mou-te

12:40
Club Piolet

13:40
Horitzons

13:45
Informatiu migdia cap de setmana

14:10
La Clau, amb David Domingo

14:40
Quixots

15:00
Informatiu migdia cap de setmana

15:50
Club Piolet

16:50
El Trànsit

19:00
Mou-te

19:45
Club Piolet

20:40
Horitzons

20:45
Informatiu vespre cap de setmana

21:10
La Companyia, amb Xavier Albert

21:55
El cafè de l'Avui serà un bon dia, amb Gabriel Fernández

23:40
Informatiu vespre cap de setmana

01:00
Àrea Andorra Difusió

SUDOKU

FÀCIL

		8		2				
3	7					5		4
		6	3			9	2	
		3	8				6	
	5		9			8	4	
8	2		5		7			
7	6				5	4		
	8			3		6		
			7	6		2		8

NORMAL

	1		7	4		2		
9			8			5	4	
		4		3				7
	6			5				
2	5		4		7			3
	7		2		6	4	5	
3		6				8		5
		2			5			
5							6	

DIFÍCIL

	4							6
	7				8			
5			9					
8	1	7	3					
	5	2		4		8		
4								
2					6	4		9
				5				7
		6	4			2	3	

Solucions:

8	5	2	6	7	4	3	1	
6	7	9	4	3	1	5	8	2
1	3	4	5	8	2	6	9	7
3	6	7	9	4	5	1	2	8
2	4	8	3	1	6	7	5	9
5	9	1	2	7	8	3	6	4
7	2	7	6	5	3	8	4	9
4	3	7	2	1	5	6	8	9
9	8	6	1	5	4	2	7	3

Fàcil:

5	8	1	9	2	3	7	6	4
7	4	2	6	9	5	8	3	1
6	3	5	8	4	7	1	2	9
9	5	4	7	1	3	6	8	2
2	6	9	7	1	5	3	8	4
3	6	9	7	1	5	3	8	4
4	6	9	7	1	5	3	8	2
7	4	2	6	9	5	8	3	1
9	5	4	7	1	3	6	8	2

Normal:

7	8	6	4	1	9	2	3	5
1	9	4	2	3	5	6	8	7
2	3	5	8	7	1	4	9	6
4	6	9	5	1	7	2	3	8
1	6	8	4	7	2	3	5	9
8	1	7	3	6	5	2	4	9
5	2	1	9	6	4	7	3	8
6	7	3	1	5	8	9	4	2
9	4	8	7	2	3	1	5	6

Difícil:

FM

88.1

Cadena Dial
Andorra

89.0

R7P

89.5

Pròxima FM
Andorra

91.4

RNA

92.1

SER Catalunya
Andorra

92.6

Els40 Classic
Andorra

93.3

Ràdio Valira
(Punto ràdio)

93.8

Flaix FM

94.2

RNA

96.0

Andorra 1

98.1

Ràdio Valira
(Onda Cero)

100.6

NRJ

101.5

AD Ràdio

101.8

France Inter

102.3

Ràdio Ser
P. d'Andorra

102.6

France
Musique

103.3

Els40 Andorra

104.0

France
Culture

104.6

Catalunya
Ràdio

106.0

Ràdio 4

106.8

Ràdio 1

107.2

Ràdio Seu

107.5

Ràdio
Principat

107.9

Ràdio 3

Transports

ANDBUS (803 789)

ANDORRA	BARCELONA	BARCELONA	BARCELONA
Estació	Av. Diagonal	Aeroport T2	Aeroport T1
04:00 h	07:00 h	07:15 h	07:30 h
06:00 h	09:00 h	09:15 h	09:30 h
08:00 h	11:00 h	11:15 h	11:30 h
10:00 h	13:00 h	13:15 h	13:30 h
12:00 h	15:00 h	15:15 h	15:30 h
14:00 h	17:00 h	17:15 h	17:30 h
16:00 h	19:00 h	19:15 h	19:30 h
18:00 h	21:00 h	21:15 h	21:30 h

ANDORRA	PAS DE LA CASA	TOULOUSE	TOULOUSE
Estació	Bus Stop	Aeroport	Estació
05:00 h	05:45 h	08:30 h	08:45 h
10:00 h	10:45 h	13:30 h	13:45 h
15:00 h	15:45 h	18:30 h	18:45 h

ANDORRA	LLEIDA
Estació	Estació AVE
06:15 h	08:45 h
08:15 h	10:45 h
10:00 h	12:30 h
12:15 h	14:45 h
14:00 h	16:30 h
16:15 h	18:45 h

BARCELONA	BARCELONA	BARCELONA	ANDORRA
Aeroport T1	Aeroport T2	Av. Diagonal	Estació
08:45 h	09:00 h	09:15 h	12:00 h
10:45 h	11:00 h	11:15 h	14:00 h
12:45 h	13:00 h	13:15 h	16:00 h
14:45 h	15:00 h	15:15 h	18:00 h
16:45 h	17:00 h	17:15 h	20:00 h
18:45 h	19:00 h	19:15 h	22:00 h
20:45 h	21:00 h	21:15 h	00:00 h
22:45 h	23:00 h	23:15 h	02:00 h

TOULOUSE	TOULOUSE	PAS DE LA CASA	ANDORRA
Estació	Aeroport	Bus Stop	Estació
11:00 h	11:30 h	14:25 h	15:00 h
15:00 h	15:30 h	18:25 h	19:00 h
20:00 h	20:30 h	23:25 h	00:00 h

LLEIDA	ANDORRA
Estació AVE	Estació
09:45 h	12:00 h
11:45 h	14:00 h
13:45 h	16:00 h
15:45 h	18:00 h
17:45 h	20:00 h
19:45 h	22:00 h

ALSINA GRAELLS (827 397)

Andorra-Barcelona: 6/6.45/10.30/15/17/19.15
Barcelona-Andorra: 6.15/6.30/7.30/10.30/13/15/17/19

Andorra-Lleida: 8.15/16.15
Lleida-Andorra: 9.30 diumenge / 11.30 de dilluns a di-
vendres / 16 de dilluns a diumenge

CAMINO BUS LAZARA (865 500)
Andorra-Galicia-Portugal: dc / dj / dg: 15.30
Portugal-Galicia-Andorra: dm / dj / dv: 15.30

HISPANO IGUALADINA (902 447 726)
Andorra-Reus: 17.00. Servei diari
Reus-Andorra: 7.40. Servei diari

HISPANO ANDORRANA (807 000)
Escaldes-La Seu: de 8 a 21. Cada hora
La Seu-Escaldes: de 7 a 20. Cada hora
Dg: Escaldes-Engordany-La Seu d'Urgell: 8.15/10.30/13/17/19.15

La Seu d'Urgell-Escaldes-Engordany: 7.45/9.10/12/16/18.30
Estació d'autocars-l'Ospitalet: 5.45/17
L'Ospitalet-Estació d'autocars: 7.35/19.45
Estació d'autocars-Costa Daurada: 8.00

Costa Daurada-Estació d'autocars: 17.30 (dl a dv)

MONTMANTELL (807 444)

Andorra-Lleida: 6/8/11.30/15.30/18
Lleida-Andorra: 10.15/14/16/20 i 22

DIRECT BUS-NADAL JULIÀ (805 151)

Andorra-Barcelona aeroport: 6.15/8.15/11.15/13.15/15.15/18.15/20.15/22.15

Barcelona aeroport (Terminal 1 planta 0)-Andorra: 7.30/11.00/13.00/15.00/17.30/20.00/23.00

Barcelona aeroport (Terminal 2 Mural Miró)-Andorra: 7.45/11.15/13.15/15.15/17.45/20.15/23.15

Barcelona Sants (estació de ferrocarril)-Andorra: 6.15/8.15/11.45/13.45/15.45/18.15/20.45/23.45

SOLDEVILA (Amb reserva prèvia 828 117)
Andorra - Lleida: 8.00/15.45 Lleida - Andorra: 12.00/20.15

TAXIS

ATA 863 000 / 861 005

MÉS TAXI 828 000 / 862 488

TAXI EXPRES 812 345

Farmàcies de guàrdia

Les guàrdies començaran a les 9.30h del matí del dia assenyalat i acabaran a les 9.30h del matí següent. Poden variar, cal confirmar-les al telèfon: 829 914

Dissabte 17

F. Galeno 2
Av. Meritxell 91
Andorra la Vella
Tel. 820107

Diumenge 18

F. El Consell
C/ Prat de la Creu 87
Andorra la Vella
Tel. 819219

Dilluns 19

F. El Consell
C/ Prat de la Creu 87
Andorra la Vella
Tel. 819219

Dimarts 20

F. El Consell
C/ Prat de la Creu 87
Andorra la Vella
Tel. 819219

COOPERATIVA INTERURBANA ANDORRANA
Tef: 00 34 806.555 - Web:www.interurbana.ad

Tot l'any

Andorra (Estació) - Espanya - Portugal (Vila Praia Ancora) 18h15
Tots els Divendres i Diumenges del mes
Primer i Tercer dimecres del mes

Portugal (Vila Praia Ancora) - Espanya - Andorra (Estació) 08h30
Tots els Divendres i Diumenges del mes
Primer i Tercer dimarts del mes

gos SOS

Compten
amb tu

Adopta
Associa't

gos-sos.org
+376 818 451

CATARINA
KÖHLER PACINO

FITXA

DIRECCIÓ

Wes Anderson

GUIÓ

Noah Baumbach i Wes Anderson

INTERPRETACIONS

George Clooney: Senyor Guineu
 Meryl Streep: Senyora Guineu
 Jason Schwartzman: Ash
 Eric Chase Anderson: Kristofferson

MÚSICA

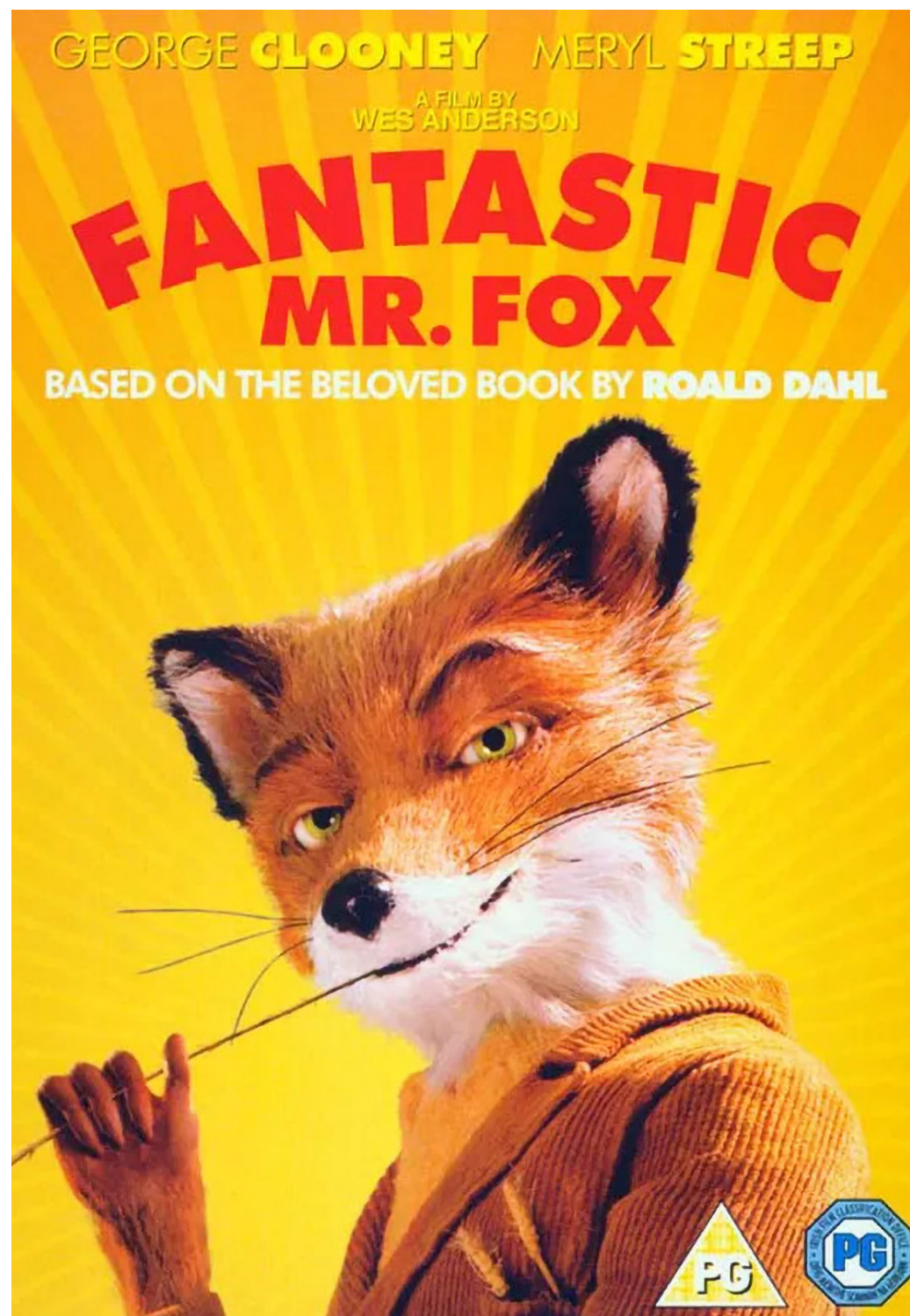
Alexandre Desplat

GÈNERE

Animació

EL FANTÀSTIC SENYOR GUINEU (2009)

FILMAFFINITY

FILMAFFINITY

SINOPSI

Basada en el conte de Roald Dahl, 'El Fantàstic Senyor Guineu' explica la història d'una guineu molt hàbil que, malgrat haver promès portar una vida més tranquil·la amb la seva família, no pot resistir la seva naturalesa astuta. Així, torna a robar gallines, galls d'indi i sidra als tres grangers més poderosos de la zona. Assetjat pels grangers, el Senyor Guineu ho jugarà tot per sobreviure.

COMENTARIS

Wes Anderson converteix aquest conte infantil en una joia cinematogràfica d'animació stop-motion plena de carisma, humor i estil. Amb una paleta de colors càlida i una direcció artística meticulosa, la pel·lícula es mou entre el conte clàssic i la sàtira moderna. La seva estructura teatral, el ritme precís i uns diàlegs enginyosos fan que 'El Fantàstic Senyor Guineu' sigui tan deliciosa per a nens com per a adults. Clooney i Streep donen vida i elegància als personatges.

PUNTUACIÓ

PLATAFORMES

POMPES FÚNEBRES
DE LES VALLS*Fem més fàcils els moments més difícils*

www.pompesfunebresdelesvalls.com Tels.: 866 632 - 807 180
 info@pompesfunebresdelesvalls.com

